

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Michal Radvan

Další poplatky

Poplatková soustava ČR

- poplatky správní (celostátní vybírané orgány veřejné správy)
- poplatky soudní (celostátní vybírané soudy)
- zvláštní dávky poplatkového charakteru stojící mimo katalog správních poplatků (např. poplatky spojené s užíváním dálnic, poplatky na ochranu životního prostředí apod.)
- místní poplatky

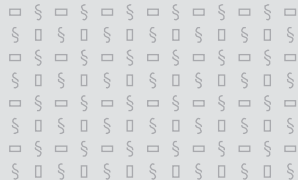
Správní poplatky - účel

- žadatel přispívá na činnost orgánu, která se uskutečňuje v jeho zájmu, tzn. náklady na výkon státní správy nenesou všichni občané, ale konkrétní jedinec, jež má o ten který úkon zájem
- účelem je též nezatěžovat státní správu zbytečnými podáními, avšak při konstrukci sazeb musí zákonodárce dbát na to, aby bylo řízení z hlediska výše poplatku pro poplatníka dostupné

Správní poplatky

- Právní úprava:
**zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve
znění pozdějších předpisů**

Správní poplatky - předmět

Předmětem správních poplatků je správní řízení a další činnost správního úřadu související s výkonem státní správy.

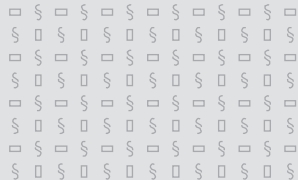
Jednotlivé úkony podléhající zpoplatnění jsou vymezeny v položkách sazebníku poplatků, který tvoří přílohu k zákonu o správních poplatcích.

Zákon vymezuje předmět zpoplatnění i negativně, když stanoví, že úkony zahájené správním úřadem z moci úřední, s výjimkou místního šetření, a úkony související s přestupkovým a s trestním řízením nejsou předmětem poplatku.

Správní poplatky - osvobození

- Osobní - pro vybrané skupiny poplatníků
 - státní orgány a státní fondy, diplomatická zastupitelství cizích států a delegovaní diplomatičtí zástupci, konzulové z povolání a další osoby, jsou-li státními příslušníky cizích států a požívají-li výsady a imunity podle mezinárodního práva, územní samosprávné celky a jejich orgány a právnické osoby, požadují-li provedení úkonů souvisejících s výkonem státní správy, kterým jsou pověřeny, fyzické nebo právnické osoby, stanoví-li tak mezinárodní smlouvy a ujednání, kterými je Česká republika vázána
- Věcná - pro jednotlivé úkony
 - např. úkony související s prováděním zvláštních právních předpisů o sociálním zabezpečení, o důchodovém pojištění, o veřejném zdravotním pojištění, o státní sociální podpoře, o nemocenském pojištění, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti atd.
 - úkony prováděné v důsledku změny nebo opravy názvu obce, města, kraje, ulice, rodného čísla

Správní poplatky - poplatník

Poplatníkem správního poplatku je osoba, která podala žádost nebo jiný návrh k provedení úkonu správnímu úřadu, nebo osoba, v jejímž zájmu nebo věci byl úkon proveden.

Vznikne-li povinnost zaplatit poplatek za týž úkon více poplatníkům, zaplatí jej společně a nerozdílně.

Správní poplatky - sazby

Sazby poplatků jsou stanoveny v sazebníku:

- pevnou částkou, nebo
- procentem ze základu poplatku

Správní poplatky - správa

Poplatky obvykle vyměřuje, vybírá a vymáhá správní úřad příslušný k provedení úkonu.

Poplatky stanovené pevnou částkou jsou splatné buď při přijetí podání nebo později, vždy však před provedením úkonu. Naopak procentní poplatky a některé další poplatky vyměřuje správní úřad platebním výměrem a jsou splatné ve lhůtě do patnácti dnů ode dne, který následuje po doručení platebního výměru.

Nezaplatí-li poplatník poplatek ve stanovené lhůtě, správní úřad zastaví zahájené řízení nebo úkon neprovede. Je nutno mít na paměti, že správní úřad vydá výsledek provedeného úkonu vždy až po zaplacení poplatku.

Při řízení ve věcech poplatků se postupuje podle DŘ.

Správní poplatky - role FÚ

Finanční úřady jsou pověřeny **kontrolou**, zda správní úřady včas a ve správné výši vyměřují a vybírají poplatky, které jsou příjmem státního rozpočtu.

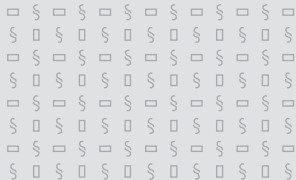
Bylo-li právo vymáhat nedoplatek na poplatku promlčeno, uloží územní finanční orgán správnímu úřadu zaplatit nedoplatek do státního rozpočtu místo poplatníka.

Soudní poplatky - předmět a právní úprava

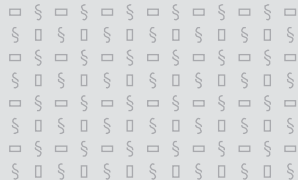
Předmětem soudních poplatků jsou poplatky vybírané za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků (tzv. **poplatky za řízení**) a dále za jednotlivé úkony prováděné soudy a správou soudů uvedené v sazebníku poplatků (tzv. **poplatky za úkony**).

Soudní poplatky upravuje **zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích**, ve znění pozdějších předpisů, jehož součástí je i příloha obsahující sazby poplatků.

Soudní poplatky - osvobození

- Především z důvodů nadměrného ekonomického zatěžování poplatníků a též z důvodů zájmu státu na spravedlivém rozhodnutí ve věci
- např. o řízení ve věcech opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství, důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, sociální péče a státních dávek, pomoci v hmotné nouzi, vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí, vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče, dědických v prvním stupni řízení, náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, způsobilosti k právním úkonům, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení, volebních apod.
- Osobní - např. Česká republika a státní fondy, územní samosprávné celky, neprovdaná matka v řízení o příspěvek na výživu a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím, navrhovatel v řízení o určení rodičovství, diplomatická zastupitelství cizích států a delegovaní diplomatictí zástupci, konzulové z povolání a další osoby, jsou-li státními příslušníky cizích států, požívající podle mezinárodního práva výsady a imunity, je-li zaručena vzájemnost a nejde-li o poplatné úkony prováděné v osobním zájmu nebo k osobnímu prospěchu těchto osob, cizí státy včetně jejich orgánů, je-li zaručena vzájemnost, atd.
- Na základě písemné žádosti může předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Osvobození je přiznáváno zejména ze sociálních důvodů, které je žadatel povinen soudu věrohodným způsobem prokázat

Soudní poplatky - poplatník

Poplatníky soudního poplatku jsou obvykle navrhovatelé, mohou to být však i účastníci smíru uzavřeného ve smírčím řízení a další osoby, u nichž tak stanoví zákon o soudních poplatcích.

Poplatníkem poplatku za úkon je navrhovatel úkonu.

Vznikne-li více poplatníkům povinnost zaplatit poplatek, platí jej společně a nerozdílně.

Soudní poplatky - vznik poplatkové povinnosti

- podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení,
- podáním odvolání, dovolání, kasační stížnosti,
- schválením smíru ve smírčím řízení,
- uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření,
- uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé.

Jde-li o poplatek za úkon, poplatková povinnost vzniká sepsáním podání do protokolu u soudu, v ostatních případech podáním návrhu na provedení úkonu.

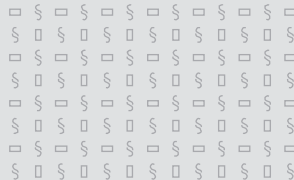
Soudní poplatky - základ poplatku

- cena předmětu řízení vyjádřená peněžní částkou,
Jde-li o opětuující se peněžité plnění, je základem procentního poplatku cena odpovídající součtu všech opětuujících se plnění.
Jde-li o peněžité plnění na dobu neurčitou, na dobu života nebo na dobu delší než pět let, je základem poplatku pětinasobek ceny ročního plnění.
Výjimečně, pokud není možné stanovit základ daně podle těchto pravidel, je základem poplatku částka ve výši 15.000 Kč.

Soudní poplatky - sazba

- sazba poplatků za řízení bude většinou procentní. Není však vyloučeno, že sazba poplatku za řízení bude stanovena i částkou pevnou,
 - sazby poplatků za úkony jsou stanoveny pevnou částkou.
- Výše sazeb poplatků je uvedena v sazebníku tvořícím přílohu k zákonu o soudních poplatcích.

Soudní poplatky - placení a správa

Poplatek je **splatný** vznikem poplatkové povinnosti.

Poplatky, které nejsou vyšší než 5.000 Kč, lze platit kolgovými známkami, ostatní poplatky se platí na účet státního rozpočtu zřízený u České národní banky pro jednotlivé soudy

Soudy vedou evidenci poplatkových povinností, jejich úhrad nebo zániků a z toho vyplývajících přeplatků či nedoplatků.

V řízení ve věcech poplatků rozhoduje a postupuje soud podle občanského soudního řádu, jestliže zákon o soudních poplatcích, popřípadě DŘ nestanoví jinak.

Ministerstvo financí, orgány Finanční správy a Ministerstvo spravedlnosti kontrolují u soudů, zda se poplatky vybírají ve správné výši, řádně a včas.

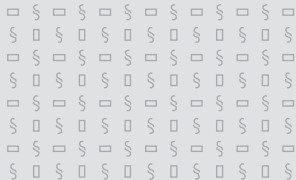
Ekologické poplatky

- poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních,
- poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší,
- poplatky podle zákona o odpadech,
- odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
- poplatky za odběr podzemních vod

Poplatky za užívání dálnic a silnic

- časové poplatky
- elektronické mýtné

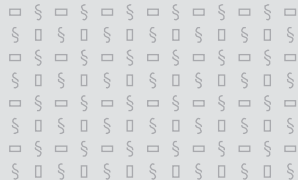
Časové poplatky

Povinnost zakoupit dálniční známku mají všichni řidiči vozidel nejméně se čtyřmi koly a provozovatelé souprav, kteří užívají české dálnice a rychlostí silnice.

Nejvyšší povolená hmotnost vozidla nebo soupravy přitom nepřesahuje 3,5 tuny.

Celkově je na území České republiky zpoplatněno cca. 1200 km cest.

Z ekologických důvodů nemuseli motoristé platit v úsecích sloužících jako městské dopravní obchvaty (už neplatí?).

Časové poplatky - výše

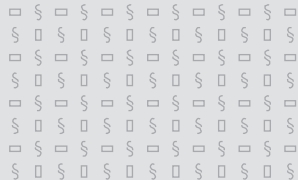
Maximální výši poplatku pro vozidlo v systému časového 1.500 Kč.

Výše časového poplatku za jeden měsíc a za deset dnů se stanoví poměrně k výši ročního poplatku (440 a 310 Kč).

Časové poplatky - výše - pokračování

Konkrétní výši poplatku na každý rok pak určí prováděcí právní předpis, kterým je nařízení vlády č. 484/2006 Sb., o výši časových poplatků a o výši sazeb mýtného za užívání určených pozemních komunikací

Elektronické mýtné

Úhradě mýtného podléhá užití zpoplatněné pozemní komunikace silničním motorovým vozidlem nejméně se čtyřmi koly, jehož největší povolená hmotnost činí nejméně 3,5 tuny, nebo jízdní soupravou, jejíž největší povolená hmotnost činí nejméně 3,5 tuny.

Elektronické mýtné - výše

Sazba poplatku je stanovena v nařízení vlády č. 484/2006 Sb., o výši časových poplatků a o výši sazeb mýtného za užívání určených pozemních komunikací v závislosti na emisní třídě, počtu náprav, druhu silnice a době (pátek 15-21)

Děkuji za pozornost.